

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ім. І. А. МАРКІНОЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Розробник:
Вікторія ВОРОНІНА
доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Корпоративне управління
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	Вороніна Вікторія, к.е.н, доцент Контакти: ауд. 489, навчальний корпус № 4 ПДАУ e-mail: viktoriia.voronina@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/voronina-viktoriya-leonidivna
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	073 Менеджмент ОПП Бізнес-адміністрування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Управління підприємством у бузнес-середовищі, Управління безпекою у бізнес-середовищі, Стратегічний менеджмент

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати комплекс теоретичних знань і практичних навичок щодо функціонування акціонерних товариств, що виступатиме важливим чинником успішного функціонування останніх.

Основні завдання навчальної дисципліни: теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань: розгляді об'єктів та структурних елементів корпоративного управління; визначенні ролі, розгляді загальних характеристик акціонерних товариств; вивченні особливостей управління капіталом в акціонерних товариствах; характеристиці зовнішньої сфери корпоративного регулювання; розгляді загальних засад внутрішньокорпоративного управління; засвоєнні основних елементів регулювання господарської діяльності товариства; визначенні можливостей досягнення балансу інтересів акціонерів та інших учасників акціонерних товариств; характеристиці історії розвитку акціонерних товариств та практики корпоративного управління в Україні.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

фахові:

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

Програмні результати навчання:

РН05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

РН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Поняття та стандарти корпоративного управління	11	2	2	7	12	2		10
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління	11	2	2	7	12	2		10
Тема 3. Корпорація як суб'єкт господарювання	10		2	8	10			10
Тема 4. Органи управління корпорацією	10		2	8	10			10
Тема 5. Корпоративна культура та соціальна відповідальність	11	2	2	7	12		2	10
Тема 6. Фінансові інструменти управління корпорацією	11	2	2	7	10			10
Тема 7. Інтегровані корпоративні структури	12	2	2	8	12	2		10
Тема 8. Ефективність та якість корпоративного управління	11	2	2	7	12		2	10
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

Оцінювання результатів навчання:

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи*	Розв'язування тестів	
ПРН05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах	16	30	4	50
ПРН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	16	30	4	50
Разом	32	60	8	100

* в т.ч. індивідуальні завдання: контрольна робота для зва заочної форми навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття та стандарти корпоративного управління	4	7	2	13
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління	4	7		11
Тема 3. Корпорація як суб'єкт господарювання	4	7		11
Тема 4. Органи управління корпорацією	4	7	2	13
Тема 5. Корпоративна культура та соціальна відповідальність	4	8		12
Тема 6. Фінансові інструменти управління корпорацією	4	8	2	14
Тема 7. Інтегровані корпоративні структури	4	8	2	14
Тема 8. Ефективність та якість корпоративного управління	4	8		12
Разом	32	60	8	100

заочна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи*	Розв'язування тестів	
Тема 1. Поняття та стандарти корпоративного управління		7	2	9
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління		7		7
Тема 3. Корпорація як суб'єкт господарювання		7		7
Тема 4. Органи управління корпорацією		7	2	9
Тема 5. Корпоративна культура та соціальна відповідальність	16	8		24
Тема 6. Фінансові інструменти управління корпорацією		8	2	10
Тема 7. Інтегровані корпоративні структури		8	2	10
Тема 8. Ефективність та якість корпоративного управління	16	8		24
Разом	32	60	8	100

* в т.ч. індивідуальні завдання: контрольна робота для зовнішньої форми навчання

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із директором ННІ).

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Кодекс корпоративного управління: ключові вимоги та рекомендації. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/kodeks-korporatyvnoho-upravlinnia-kliuchovi-vymohy-i-rekomendatsii/>

3. Козирева О. В. Конспект лекцій з дисципліни Корпоративне управління для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності) / О.В. Козирева. Х.: НФаУ, 2018. 295 с.

4. Конституція України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

5. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Сватюк, М. І. Копитко; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 456 с.

6. Подольчак Н. Ю., Білик О. І., Джурик Ю. А. Дослідження теоретичних аспектів корпоративного управління. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Том 31. № 6. С. 8-12.

7. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

8. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

9. Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>

10. Про державну програму приватизації майна державних підприємств: Постанова Верхов. Ради України від 07.07.1992 № 2545-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2545-12#Text>

11. Про затвердження Принципів корпоративного управління: Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 22.07.2014 № 955. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr955863-14#Text>

12. Про затвердження Стандарту № 1 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни»: Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.12.2021 № 1288. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-22#Text>

13. Про корпоратизацію підприємств: Указ Президента України від 15.06.1993 № 210/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/210/93#Text>

14. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України від 8.01.2018 № 2269-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19#Text>

15. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>

16. Сергійчук С. І. Корпоративне управління: навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2016. 228 с. URL : <https://sergiychuk.bplan.com.ua/science/3-04.pdf>

17. Царук В. Сутність корпоративного управління: обліковий аспект. *Міжнародний науковий журнал*. 2018. Випуск 3-4. С. 92-100.

18. Цивільний кодекс України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T030435?an=843030>

19. Шиян Н. І. Корпоративне управління: навчальний посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 194 с.

20. Шостак Л., Сосовська О. Проблеми корпоративного управління на вітчизняних підприємствах. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. № 2. С. 130-136.

Допоміжні

1. Бондар Ю. А., Легінькова Н. І. Основні аспекти корпоративного управління підприємством. *Інтелект 21*. 2018. № 4. С. 40-44.

2. Васильківський Д. М. Система корпоративного управління промисловими холдингами. *Економіка і суспільство*. 2018. Випуск 14. С. 292-300.
3. Вороніна В. Л., Бондаренко Д. В., Завгородній В. Р. Формування конкурентних переваг компанії шляхом розвитку інноваційних можливостей. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 31-37. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/12171>
4. Вороніна В. Л., Зюкова М. М., Артеменко А. Є. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства як засіб ефективного управління його розвитком. *Економічний простір. Збірник наукових праць*. 2020. № 162. С. 57-63. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9469>
5. Дорофєєв О. В., Вороніна В. Л., Торяник Ю. Г. Удосконалення системи управління економічним розвитком аграрних підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 36. С. 127-132. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/22.pdf
6. Дорошенко М. П., Вороніна В. Л. Організаційна структура управління: сутність та класифікація. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). № 5. Ч. 1. С. 52-56. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/6242>
7. Іоргачова М. І., Ковальова О. М., Коцюрубенко Г. М. Вартісно-орієнтоване управління в системі корпоративного управління компанією. *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 111-115.
8. Лопушинська О. В. Сутність і типи розвитку підприємств. *Економіка і культура України в світових глобалізаційних процесах: позиціонування і реалії: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 21-22 березня 2018 р.* Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. С. 278-280.
9. Лопушинська О. В. Теоретичні засади організаційно-економічного механізму управління підприємством. *Створення ефективної інфраструктури в умовах інноваційної економіки: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 9 червня 2018 р., м. Дніпро. Дніпро: НО «Перспектива»*. 2018. Ч. 1. С. 78-81.
10. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Ковтун Ю. С. Управління підприємством малого бізнесу в контексті державної підтримки та забезпечення конкурентоспроможності. *Регіональна економіка та управління*. 2021. 1 (31) березень 2021 р. С. 42-54. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10466>
11. Методологія оцінки рівня корпоративного управління. Рейтингове агентство Credit rating. URL: https://www.creditrating.ua/img/RCG_method
12. Харун О. А. Розвиток корпоративного управління в умовах глобалізації. *Східна Європа: Економіка, Бізнес та Управління*. 2018. Випуск 6(17). С. 409-415. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Harun-O.A..pdf>
13. Язлюк Б. О., Вороніна В. Л., Гордієнко В. О. Кадрова політика підприємства: сутність та значення для потреб управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. № 4. С. 191-198. URL:

<http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/handle/123456789/7775>

14. International Finance Corporation. (2019). SME Governance Guidebook. URL:

https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/ifc+cg/resources/guidelines_reviews+and+case+studies/sme+governance+guidebook

15. Abdalqhadr A. Корпоративне управління: короткий огляд основних положень. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. (4 (60) С. 106-114. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-60-106-114>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>

5. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>